

Asia: VN/22817/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi energiatehokkuuslain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Motiva kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi energiatehokkuuslain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta ja nostaa esiin seuraavia asioita.

YLEISESTI

Kuten esityksessä todetaan uudelleenlaadittu energiatehokkuusdirektiivi (EU)2023/1791 sisältää satoja yksittäisiä velvoitteita ja vaatimuksia, joista osa on uusia ja osa aiemmista energiansäästö- ja energiatehokkuusdirektiiveistä joko sellaisenaan tai muutettuna siirrettyjä. Lisäksi direktiivi lisää merkittävästi energiatehokkuuteen liittyvän seurannan, raportoinnin ja valvonnan tarvetta.

Esitysluonnoksen mukaisesti myös Motiva näkee, että on olennaista pyrkiä toimeenpanemaan niin luonnosesityksen kohteena olevan direktiivin aiempia kuin uusia velvoitteita hyödyntämällä mahdollisimman laajasti jo nykyisin käytössä olevia politiikkatoimia yhdistettynä lainsäädäntötoimiin niiltä osin, kun lailla säätäminen on välttämätöntä.

Vapaaehtoisella energiatehokkuussopimustoiminnalla on Suomessa, niin valtionhallinnon kuin toimijoiden kannalta, ollut alusta lähtien politiikkatoimena täysin keskeinen rooli EU:n energiatehokkuusdirektiivin Suomelle asettaman sitovan kumulatiivisen energiansäästövelvoitteen sekä direktiivin usean muun velvoitteen täytäntöönpanossa. Lisäksi energiatehokkuussopimusten seurantajärjestelmään kerättävä vuosittainen raportointitieto sopimukseen liittyneiltä yrityksiltä ja kunnilta on toiminut kustannustehokkaana tapana mm. useiden EU:n hallintomalliasetuksen mukaisten kansallisesti raportoitavien tietojen seurannassa ja raportoinnissa.

Motiva näkee esitysluonnoksen mukaisesti, että energiatehokkuussopimustoiminnalla on myös jatkossa sekä aiemmasta jatkuvien että muutettujen tai kokonaan uusien direktiivin velvoitteiden ja vaatimusten toimeenpanossa keskeinen, joustava ja eri osapuolille kustannustehokas rooli. Vuonna 2026 alkavan seuraavan energiatehokkuussopimuskauden sopimusneuvotteluissa onkin esitysluonnoksen mukaisesti sopimusluonnoksiin mahdollisimman paljon sisällytetty myös direktiivin uusia ja aiemmasta muutettuja velvoitteita ja vaatimuksia.

RESURSSIT

Motiva haluaa erityisesti korostaa, että välttämätön edellytys esitysluonnoksen mukaiselle uudelleenlaaditun energiatehokkuusdirektiivin kustannustehokkaalle toimeenpanolle, jossa energiatehokkuussopimustoiminnalla on nykyisestäkin laajeneva rooli, on, että sen toimeenpanoon varmistetaan pitkällä tähtäimellä riittävä vuosittainen resurssointi. Tämä koskee myös sitä tukevaa energiakatselmustoimintaa ja näihin politiikkatoimiin linkittyvää viestintää niin yrityksille kuin julkisen sektorin toimijoille. Pääosa em. työn toteutuksesta tapahtuu Energiaviraston ja sen Motivalta vuosittain tilaaman energiatyöohjelman projektien puitteissa.

Lisäksi on välttämätöntä sekä energiatehokkuussopimustoiminnan että direktiivin ja EU hallintomalliasetuksen edellyttämän seurannan ja raportoinnin toimeenpanemiseksi, että 2026 alkavaa energiatehokkuussopimustoimintaa palvelevan uuden seurantajärjestelmän kehitykselle osoitetaan riittävä kehitysresurssi 2025–2026... Riittävän kehitysresurssin varmistamisessa on myös otettava huomioon, että ko. seurantajärjestelmään voidaan linkittää esitysluonnoksessa ajatellulla kustannustehokkaalla tavalla myös mm. julkisen sektorin uusia seurantavelvoitteita.

Uudelleenlaaditun energiatehokkuusdirektiivin toimeenpanoon linkittyy kokonaisuudessaan vahvasti ja laajasti myös energianeuvontapalvelu erityisesti kuluttajille ja pk-sektorille. Myös sen toimeenpano tapahtuu pääosin Energiaviraston ja sen Motivalta sekä alueellisilta energianeuvojilta vuosittain tilaaman työn puitteissa ja sen riittävä ja pitkäjänteinen resurssointi on tärkeää.

KANNUSTIMET

Lopuksi Motiva toivoo, että energiatukilinjauksissa ja tuen kohdistamisessa jatkossa otettaisiin huomioon energiatehokkuussopimustoiminnan houkuttelevuus siten, että ne toimisivat kannustimena sopimukseen liittymiseksi kaikille, myös pienemmille, energiankäyttäjille. Tämä on tärkeää, jotta vapaaehtoisen sopimustoiminnan kattavuus saataisiin pysymään nykyisellä korkealla tasolla myös 2026 alkavalla sopimuskaudella ja näin palvelemaan esitysluonnoksessa olevaa uudelleenlaaditun energiatehokkuusdirektiivin toimeenpanoa ja sen uskottavuus ja tuloksellisuus EU direktiivin toimeenpanossa säilyy.

Suomi Ulla
Motiva Oy